

Studieplan for graden master i rettsvitenskap ved UiT Norges arktiske universitet

Vedtatt 11.06.03 av styret ved Det juridiske fakultet med hjemmel i § 4 i forskrift av 20.06.02 for studier. Sist endret 08.06.2018 av styret ved Det juridiske fakultet med hjemmel i § 4 i forskrift av 12.12.08 for studier ved Universitetet i Tromsø, sak FS 31/18. Programansvarlig for masterstudiet i rettsvitenskap er studieutvalget ved Det juridiske fakultet.

1. Mål

En demokratisk rettsstat kjennetegnes av rettssikkerhet, åpen og kontrollert maktutøvelse, fri meningsdannelse og respekt for medborgernes rettigheter og menneskeverd. Målet for masterstudiet i rettsvitenskap er å utdanne jurister som har et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstiller de krav som samfunnet stiller til etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse.

Kandidatene skal i løpet av det 5-årige studiet oppnå kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør at de kan inneha alle offentlige og private stillinger hvor det er behov for kvalifiserte jurister. Kandidatene skal kunne identifisere og analysere rettslige spørsmål, forholde seg selvstendig og kritisk til rettssystemet og ha et historisk og internasjonalt perspektiv på retten.

For å nå disse mål skal studenten tilegne seg og utvikle følgende kvalifikasjoner:

Kunnskap

En master i rettsvitenskap har:

- avansert kunnskap om juridisk metodelære
- god faglig kunnskap innenfor sentrale rettsområder
- avansert faglig kunnskap innenfor utvalgte rettsområder
- avansert faglig kunnskap innenfor selvvalgte fag
- spesialisert innsikt innenfor emnet som dekkes av masteroppgaven

- god kunnskap om det idemessige grunnlaget for rettsstaten
- god kunnskap om, og forståelse av rettssystemets rolle nasjonalt og internasjonalt
- god kunnskap om rettens internasjonale aspekt
- god kunnskap om etiske utfordringer og juristers rolle i samfunnet
- inngående kunnskap om rettsvitenskapelige metoder og hovedlinjene i den rettsteoretiske diskusjonen

Ferdigheter

En master i rettsvitenskap kan:

- identifisere og analysere rettslige problemer av teoretisk eller praktisk art på en metodisk og etisk forsvarlig måte, herunder utrede og vurdere relevant faktum
- anvende norske og internasjonale rettskilder på en kritisk og selvstendig måte.
- foreta kritisk vurdering av gjeldende rett og drøfte behov for endringer
- gjennomføre et selvstendig utredningsprosjekt og et avgrenset forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med forskningsetiske normer
- fremstille rettslige resonnementer på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig til fagfellesskapet og allmennheten
- holde seg faglig oppdatert og videreutvikle sine ferdigheter
- organisere og anvende omfattende og kompleks informasjon, og herunder evne å dele problemstillinger opp i underproblemstillinger

Generell kompetanse

En master i rettsvitenskap kan:

- anvende de ovennevnte kunnskaper og ferdigheter individuelt og i samarbeid med andre,
- kommunisere rettslige resonnementer på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig til fagfellesskapet og allmennheten
- anvende juridiske kunnskaper og ferdigheter på nye rettsområder
- identifisere yrkesetiske problemstillinger, herunder forskjellige former for press som jurister kan utsettes for, og kunne håndtere disse på en forsvarlig måte.

- anvende de ovennevnte kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre arbeidsoppgaver innenfor gitte tidsrammer

2. Studiets oppbygging og tidsnormering

Jusstudiet er på 300 studiepoeng (sp). Utdanningen er en profesjonsutdanning på fem år. Dette er styrende for innhold i og oppbygging av studieprogrammet. Det stilles økte krav til studenten ut over i studiet med hensyn til arbeidsinnsats, kunnskap og ferdigheter. Dette gjenspeiles i litteraturens innhold og omfang, i forventet studentaktivitet i undervisningen og i de krav som stilles ved frivillige øvinger, obligatoriske arbeidskrav og eksamen.

Studiet er organisert for å få best mulig sammenheng mellom de kunnskaper og ferdigheter studenten skal tilegne seg, og undervisningen som blir gitt, øvingene underveis og avsluttende eksamener. Studiet legger særlig vekt på muntlig og skriftlig fremstillingsevne.

3. Opptak

Opptak til jusstudiet foretas en gang i året. Opptaksgrunnlaget er generell studiekompetanse eller realkompetanse. Det er ikke anledning til å gjennomføre hele eller deler av studiet som privatist.

4. Fagsammensetning

Et studieår utgjør 60 studiepoeng, og er basert på 10 måneders fulltidsstudium.

Første avdeling 60 sp:

Ex. phil., 10 sp (Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning)

Ex. fac.(metode- og perspektivfag), 10 sp:

- innføring i rettsstudiet med rettskildelære

Innføring i rettsstudiet og praktisk juridisk metode, 40 sp:

- Innføring i privatrett:
  - avtalerett (10 sp)
  - familie- og arverett (10 sp).
- Innføring i offentlig rett:
  - folkerett (8 sp)
  - statsrett (12 sp)

Andre avdeling 60 sp:

Metode- og perspektivfag(8 sp):

- rettshistorie

Erstatningsrett (7 sp)

Alminnelig forvaltningsrett (20 sp)

Spesiell forvaltningsrett (14 sp)

EU-/EØS-rett (8 sp)

Internasjonal privatrett (3 sp)

Tredje avdeling 60 sp:

Metode- og perspektivfag (15 sp)

- juridisk metode og etikk

Alminnelig obligasjonsrett (20 sp)

Panterett (6 sp)

Tingsrett (12 sp)

Gjeldsforfølgingsrett (7 sp)

Fjerde avdeling 60 sp:

Metode- og perspektivfag (15 sp):

- juridisk metode (2 sp)

- etikk (2 sp)

- menneskerettigheter (6 sp)

- alternative fag (5 sp):

rettssosiologi, rettsfilosofi, komparativ rett

Strafferett (15 sp)

Rettergang (20 sp)

Samerett (5 sp)

Praksisperiode (4 uker) med rapport (5 sp).

Femte avdeling: Valgfri del- til sammen 60 sp:

Enten spesialfag 30 sp og liten masteroppgave 30 sp, eller stor masteroppgave 60 sp.

Hele eller deler av valgfri del kan tas i utlandet.

Se for øvrig reglement for valgfri del:

[Reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap](#)

5. Læring og undervisning

5.1 Utgangspunkt

Studiet er basert på aktiv samhandling mellom fakultet og student. Fakultetet er forholdsvis lite, og dette muliggjør en nær kontakt mellom fakultetets ansatte og studentene.

Studentene skal tilegne seg kunnskap gjennom egen aktivitet og samhandling med medstudenter og fakultetets ansatte. Det stilles store krav til aktiv deltakelse fra studentene i undervisningen, og det er i tillegg til frivillige øvinger en rekke obligatoriske muntlige og skriftlige elementer som må gjennomføres for å få gå opp til eksamen. Eksamensformene er varierte og gjenspeiler målene med studiet.

Studiet er nært knyttet til de krav og forventninger som samfunnet stiller til en etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse. Undervisning, øvinger og eksamener skal reflektere ulike oppgaver studenten vil møte i sitt fremtidige yrkesliv. Studiet har nær tilknytning til yrkeslivet gjennom obligatorisk praksis for alle studentene, bruk av fakultetets egen rettssal i løpet av studiet og gjennom aktiv bruk av jurister i ulike yrker i undervisningen. Fakultetet har som mål å være internasjonalt ledende innenfor utdanningskvalitet.

Studiet skal ivareta det særlige ansvaret fakultetet, som en del av UiT, har som følge av sin geografiske beliggenhet. Studiet skal i lys av dette synliggjøre spørsmål av særlig betydning for nordområdene i samsvar med fakultetets satsningsområder innenfor Hav- og miljørett samt Same- og urfolksrett.

5.2 Studentaktivitet

Studentene har stort ansvar for egen læring. Dette forutsetter at studentene enkeltvis og i grupper:

- arbeider aktivt med innhenting, tilegning og bearbeiding av lærestoffet
- forbereder seg til, er aktive i og foretar nødvendig arbeid etter undervisningen
- holder seg oppdatert om regelendringer, ny rettspraksis mv.

5.3 Læringsmiljø

Fakultetet og studentene samarbeider om å skape et godt faglig og sosialt læringsmiljø. Studiet skal derfor legge til rette for nær kontakt mellom fakultetets ansatte og studentene. Studentene skal aktivt delta i kvalitetssikringen av studiet jf. punkt 5.5, og de skal ha gode muligheter for å ta kontakt med fakultetets ansatte.

Studentene har sine hovedarbeidsplasser i læringscenteret for jus og psykologi som er tilrettelagt for høy studentaktivitet og bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Under arbeidet med masteroppgaven har studentene, så langt det er kapasitet, arbeidsplass på egne masterlesesaler.

Fakultetets rettssal benyttes aktivt under hele studiet.

5.4 Undervisningstilbud

Hensikten med undervisningen er å legge tilrette for at studentene skal oppnå målene med studiet jf. punkt 1. Undervisningen er ment som et supplement og inspirasjon til studentenes egenaktivitet. Den skal i størst mulig grad være forskningsbasert og legge til rette for dialog mellom student og lærer. Undervisningen skal forberede studentene til forskjellige yrkesroller for jurister. Konfliktforebygging og alternative konfliktløsningsformer omhandles i undervisningen.

Undervisningsformene er varierte og tar hensyn til studentenes ulike måter å lære på, fagenes egenart, tilgjengelige lærekrefter og litteratur. Bruk av rettslige informasjonssystem (databaser og lignende), inngår i undervisningen.

Hovedmengden av undervisningen foregår i grupper på ca 25 studenter og en lærer. En mindre andel av undervisningen foregår som forelesninger for hele kullet. I forbindelse med skriving av praksisrapporten og masteroppgaven, gis studenten individuell undervisning i form av veiledning.

Forelesningene presenterer hovedlinjer og sammenheng mellom fagene, og skal gi studentene en oversikt over og utdypning av sentrale tema. I tillegg gis det tilbud om ulike gjesteforelesninger med mål om å utvide studentenes perspektiv.

Gruppeundervisningen er problemorientert og baseres på høy grad av studentaktivitet. Gruppene ledes av en lærer, men fordrer at studentene enkeltvis og i samarbeid aktivt deltar med presentasjoner, diskusjoner, praktiske øvelser, prosjektarbeid og lignende. De obligatoriske muntlige presentasjonene holdes på gruppeundervisningen.

Studiet inneholder obligatoriske undervisningselementer i form av muntlige presentasjoner, semesteroppgaver, praksisforberedende kurs, gjennomføring av praksis, skriving av praksisrapport, innføringskurs før skriving av masteroppgave og skriving av masteroppgave. Fakultetet tilbyr i tillegg frivillige øvingsoppgaver med individuell og gruppevis tilbakemelding.

Perspektivfagene (rettsfilosofi, rettssosiologi og komparativ rett) og fagene etikk, internasjonal rett, menneskerettigheter og urfolksrett, blir både integrert i undervisningen i de øvrige fagene og undervist særskilt i. Undervisning i juridisk metode gis både som egne undervisningsrekker og integreres i de øvrige fagene og undervisningen der. I tillegg holdes det egne skrive- eller eksamenskurs, med særlig vekt på metode.

Undervisningsspråket er i hovedsak norsk, men kan i enkelte emner være engelsk. Dette fremgår av den aktuelle emneplan.

5.5 Kvalitetssikring

Fakultetets kvalitetssystem skal sikre god kvalitet i studiet og bidra til dialog og samarbeid mellom fakultetet og studentene. Systemet baserer seg på muntlige og skriftlige tilbakemeldinger fra studenter og lærere, både individuelt og gruppevis. Nærmere om dette i Kvalitetssystem for graden master i rettsvitenskap:

[Kvalitetssystem for masterstudiet ved Det juridiske fakultet](#)

6. Fagbeskrivelser

Det utarbeides en egen fagbeskrivelse for hver avdeling hvor hvert enkelt fag beskrives og hovedtemaet, læringsutbytte og pensum angis.

7. Vurderingsformer

7.1 Generelt

Studentene skal vurderes i løpet av studiet og på slutten av hver avdeling. Vurderingsformene skal være varierte og nært knyttet til målene for studiet. Vurderingene underveis omfatter øvingsoppgaver, semesteroppgaver, praksisrapport og muntlige presentasjoner. De avsluttende eksamensformene omfatter hjemmeksamen med etterfølgende muntlig prøving, skoleeksamen, selvstendig muntlig eksamen og masteroppgave.

Øvingsoppgavene er frivillige oppgaver hvor det gis individuelle og gruppevis tilbakemeldinger.

Semesteroppgavene, de muntlige presentasjonene, gjennomføringen av praksis og skriving av praksisrapport er obligatoriske arbeidskrav som må være godkjent før studentene får fremstille seg til eksamen. Vurderingsuttrykket er godkjent/ikke godkjent.

Oppgaver som gis til eksamener, kan inneholde teoretiske og/eller praktiske problemstillinger. Det kan være skriftlige oppgaver, muntlige eller en kombinasjon. Studentene må være forberedt på å få oppgaver som kommer inn på emner som er gjennomgått på tidligere avdelinger.

Masteroppgaven skal være et selvstendig arbeid, som blir skrevet individuelt eller gruppevis i henhold til [reglement for valgfri del kapittel 3](#).

Resultatet av selvstendig muntlig eksamen, hjemmeksamen med muntlig prøve, skoleeksamen og masteroppgaven skal framgå av vitnemålet som utarbeides ved avsluttet studium.

Eksamensspråket er i hovedsak norsk, men kan i enkelte fag være engelsk. Dette fremgår av den aktuelle emneplan.

7.2 Eksamenskrav

7.2.1. Første avdeling inkludert examen philosophicum og examen facultatum

FIL-0700 10 sp. - ex. phil (Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning)

JUR-0500 10 sp. - ex. fac.

JUR-1003 30 sp. - skoleeksamen - skriftlig

JUR-1004 10 sp. - skoleeksamen - muntlig

Studentene må ved oppstart på avdelingen delta på et obligatorisk orienteringsmøte.

Ex. phil. (FIL-0700) tas ved *Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning*, og må være bestått senest ved oppstart på 2. avdeling master. Det holdes en skoleeksamen på fem timer i ex. fac (JUR-0500). Karakterene A-F benyttes. Ex. fac. må være bestått før studenten får avlegge avsluttende eksamen på avdelingen.

Ved avslutningen av avdelingen avholdes en skriftlig skoleeksamen (JUR-1003) på seks timer og en muntlig skoleeksamen (JUR-1004) på inntil ½ time over et emne oppgitt to dager forut.

Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. §§ 7 og 8 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Karakterene for både den muntlige og skriftlige eksamen skal fremgå av vitnemålet.

Senest innen en uke før vårens eksamener på avdelingen må studentene på 1. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap §§ 3 og 4.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 7 og 8 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.2. Andre avdeling

JUR-2002 30 sp. - hjemmeeksamen med muntlig prøve

JUR-2003 30 sp. - skoleeksamen - skriftlig

Før studentene kan begynne på 2. avdeling, må de ha bestått 1. avdeling.

Senest innen en uke før eksamen må studentene på 2. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap §§ 3 og 4.

Ved avslutningen av avdelingen skal studentene besvare en hjemmeeksamen (JUR-2002). Dersom denne oppgaven består, gis studentene muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 6 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare en skoleeksamen (JUR-2003) over seks timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 7 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 6 og 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.3. Tredje avdeling

JUR-2502 30 sp. - hjemmeeksamen med muntlig prøve

JUR-2503 30 sp. - skoleeksamen - skriftlig

Før studentene kan begynne på 3. avdeling, må de ha bestått 2. avdeling.

Senest innen en uke før eksamen må studentene på 3. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap §§ 3 og 4.

Ved avslutningen av avdelingen skal studentene besvare en hjemmeeksamen (JUR-2502). Dersom denne oppgaven består, gis studentene en muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 6 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare en skoleeksamen (JUR-2503) på åtte timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 7 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 6 og 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.4.Fjerde avdeling

JUR-3002 25 sp. - hjemmeeksamen med muntlig prøve

JUR-3003 15 sp. - skoleeksamen - skriftlig

JUR-3004 20 sp. - skoleeksamen - skriftlig

JUR-3005 0 sp - obligatorisk utplassering i praksis

Før studentene kan begynne på 4. avdeling, må de ha bestått 3. avdeling.

Det er ikke tillatt å ta spesialfag i høstsemesteret på 4. avdeling, med unntak for de som har godkjent praksis. Fagene JUR-3608 (Retts hjelp I) og JUR-3612 (Prosedyrekonkurranse), er unntatt fra dette.

Senest innen en uke før eksamen må studentene på 4. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap § 3. Det er obligatorisk å delta på praksisforberedende kurs. Praksisperiode og rapport må være godkjent senest en uke før eksamen på 4. avdeling master. Se for øvrig reglement for obligatorisk utplassering i praksis på 4. avdeling master:

[Reglement for obligatorisk utplassering i praksis.](#)

Ved avslutningen av avdelingen skal studentene besvare en hjemmeeksamen (JUR-3002). Dersom denne oppgaven består, skal studentene gis en muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 6 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare to skoleeksamener (JUR-3003 og JUR-3004), en på seks timer, og en på åtte timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 7 i eksamensreglement for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 6 og 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.5. Femte avdeling

Alternativ 1

JUR-3901 60 sp. - Stor masteroppgave

Alternativ 2.

JUR-3902 30 sp. - Liten masteroppgave og 30 sp i valgfri del.

I Tromsø tilbys spesialfag på 15 studiepoeng.

Før studentene kan begynne på 5. avdeling, må de ha bestått 3. avdeling.

Det er anledning til å ta deler av eller hele femte avdeling i utlandet. Fakultetet har egne fagspesifikke utvekslingsavtaler. For nærmere informasjon om disse, [se her](#).

Se ellers:

[Reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap](#)

7.2.6. Dispensasjon

Når sterke grunner foreligger, kan Studieutvalget etter søknad gi dispensasjon fra studieplanenes betingelser for å begynne på ny avdeling når det gjelder kravet om bestått eksamen i Ex. fac og Ex. phil for å kunne ta eksamen på 1. og 2. avdeling.

Søknaden om dispensasjon må dokumenteres.

8. Eksamensvitnemål

Vitnemål utstedes av Det juridiske fakultet.

Før vitnemålet blir levert ut, må kandidaten med håndtrykk eller skriftlig gi følgende løfte:

"Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til ufor nødne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller Intention".[\[1\]](#)

Det kan gis utskrift av eksamensprotokollen for hver avdelingseksamen på 1.-4. avdeling og for enkelteksamener på 5. avdeling. På vitnemålet for mastergraden i jus føres karakterene for hver avdeling.

9. Videre yrkes- og studiemuligheter

Masterstudiet i rettsvitenskap kvalifiserer til juriststillinger innen domstolene, forvaltningen, næringslivet, advokatprofesjonen, politi og påtalemyndighet. En master i rettsvitenskap er også kvalifisert for en rekke andre yrker og arbeidsoppgaver både i privat og offentlig sektor, nasjonalt og internasjonalt.

Graden master i rettsvitenskap kvalifiserer for opptak til Ph.d. studier i rettsvitenskap.

10. Reglement

Følgende reglement gjelder for masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultetet, Universitetet i Tromsø:

[Reglement 09.09.09 for obligatorisk utplassering i praksis.](#)

[Reglement 20.11.03 for den valgfrie delen av masterstudiet.](#)

[Eksamensreglement av 09.09.09 for graden master i rettsvitenskap.](#)

---

[1] Basert på tidligere forordning av 10.2.1736.